

Asielopvang in uw gemeente

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) gaat graag met u in gesprek.

Asielopvang in uw gemeente

Met de Spreidingswet is asielopvang sinds 1 februari 2024 een wettelijke taak van gemeenten. Meer gemeenten gaan te maken krijgen met het openen van opvanglocaties. Dat is best een uitdaging. Gemeenten staan aan de lat voor veel maatschappelijke opgaven en krijgen regelmatig te maken met weerstand tegen de komst van een opvanglocatie. Tegelijkertijd kan met het opvangen van asielzoekers ook maatschappelijk wat bereikt worden. Het COA helpt daar graag bij. In deze folder leest u er meer over.

Het COA vangt asielzoekers en statushouders op en begeleidt hen naar een toekomst in of buiten Nederland. Gemeenten hebben met de Spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen) een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Daarmee ontstaan er meer langdurige opvanglocaties en een evenwichtige verdeling van asielzoekers over provincies en gemeenten. De opvang kan zowel door het COA als door gemeenten of andere partijen geëxploiteerd worden. Meer informatie is te vinden op COA.nl/Spreidingswet.

Wat zijn de voordelen van een opvanglocatie?

De meerwaarde van een opvanglocatie van het COA laat zich niet alleen in geld uitdrukken. Dat gaat ook over maatschappelijke kansen en mogelijkheden. En die is voor elke gemeente anders. Denk aan het stimuleren van gebiedsontwikkeling, behoud van maatschappelijk vastgoed en woonruimte delen met andere woningzoekenden. Een opvanglocatie zorgt voor werkgelegenheid voor zowel medewerkers op de locatie als leveranciers, schoonmakers, beveiligers en

onderhoudspersoneel. Bewoners doen vaak hun uitgaven in de buurt, dus dat is gunstig voor de lokale middenstand. Uit ervaring weten we dat asielopvang na een periode van weerstand kan zorgen voor verbinding in de gemeenschap. Het levert aan beide kanten vrijwilligerswerk op, voorzieningen van de COA-locatie kunnen gedeeld worden met de buurt en bewoners kunnen meedoen aan lokale initiatieven.

Behoud van maatschappelijk en monumentaal vastgoed en herontwikkeling

Een azc kan een oplossing zijn om markante gebouwen en monumenten te behouden en te herontwikkelen. Bestaand vastgoed moet vaak opgeknapt en verbouwd worden om er opvang van te kunnen maken. Dat geeft de mogelijkheid om het pand gelijk te verduurzamen. Zo gebeurde dat ook in Maastricht. In het hartje van de stad staat het karakteristieke, monumentale gebouw van de Provinciale Limburgse Energie Maatschappij (PLEM). Het pand was zwaar verouderd en had zijn bestemming verloren. Inmiddels is het oude PLEM-gebouw verbouwd en verduurzaamd en staan er vijf nieuwe woonblokken naast.

Deze woonblokken zijn eventueel ook voor andere doeleinden geschikt. Daarmee is het grootste azc van Limburg gerealiseerd en ook één van de meest duurzame van het land. Het opvangcentrum, dat plaats biedt aan maximaal 650 mensen, is in de eerste helft van 2020 in gebruik genomen. Een mooi voorbeeld van hoe de komst van een azc kan zorgen voor stedelijke ontwikkeling.

Azc Maastricht François de Veijestraat
© Mariette Carstens

Versterken van de gemeenschap door participatie

Een azc is geen wereld op zich. Het is onderdeel van de lokale samenleving en dat geeft ook mogelijkheden om de sociale cohesie te versterken. Enerzijds asielzoekers die als vrijwilliger werken in de gemeente en anderzijds stads- of dorpsgenoten die vrijwilliger zijn in het azc. Dat brengt verbinding. Bijvoorbeeld asielzoekers die helpen in het buurthuis, wandelen met ouderen of groente telen in de buurttuin en buurtgenoten die taal- of muziekles geven, buddy zijn of sport- en spelactiviteiten begeleiden. Het COA heeft op bijna 40 opvanglocaties een Meedoenbalie waar azc-bewoners gekoppeld worden aan vrijwilligerswerk en ook steeds vaker aan betaald werk zoals in de gemeente Almere. In Utrecht, Arnhem en Amsterdam vind je vestigingen van A Beautiful Mess. Een lokaal restaurant en een vergaderplek waar bezoekers eten uit alle windstreken geserveerd krijgen en vluchtelingen werkervaring opdoen.

Een mooi voorbeeld waar het azc en de omgeving goed aan elkaar verbonden zijn, zien we in Utrecht. De gemeente en het COA bedachten hier Plan Einstein, een vernieuwende aanpak voor integratie van asielzoekers. Begonnen in de voormalige locatie aan de Einsteindreef en nu doorgezet op onze locatie aan de Joseph Haydnlaan. Plan Einstein houdt in dat bewoners van het azc, buurtbewoners en andere Utrechters samen leven, samen leren en samen werken. Het is dé plek waar ze elkaar ontmoeten. Cursussen en activiteiten worden hier aan asielzoekers en buurtgenoten aangeboden. Denk aan talentontwikkeling, taallessen, naaiateliers, maatjeskookavonden en dansworkshops. Snel integreren en verbinden, dat is het idee.

Azc Utrecht Joseph Haydnlaan
© Mariette Carstens

“Inmiddels maakt het azc echt onderdeel uit van de buurt. Door de open en vriendelijke manier van bouwen denkt menigeen hier in een woonwijk te zijn beland en dat is precies wat we willen uitstralen: toegankelijk en in verbinding met elkaar. Zaak is om ook in verbinding en gesprek met elkaar te blijven. Ook over zaken die mogelijk minder soepel verlopen. De gemeente heeft samen met het COA en andere partners een stevig netwerk gebouwd en daardoor kunnen we onze verbindende rol met de buurt waarborgen.”

Wethouder Frans Bastiaens van de gemeente Maastricht

Woonruimte voor verschillende doelgroepen

Een azc kan in de periodes dat er minder opvangplekken voor asielzoekers nodig zijn, ingezet worden voor andere doelgroepen die woonruimte nodig hebben. Denk aan jongeren, studenten, mantelzorgers of spoedzoekers. Op dit moment werkt de rijksoverheid samen met het COA aan de flexibilisering van het asielsysteem waar bewoning door andere doelgroepen een

onderdeel van is. Dat kan gelijktijdig of na elkaar. Het voordeel is dat we hierdoor niet steeds locaties hoeven te openen en te sluiten. Gemengd wonen heeft bovendien een positief effect op de activering van asielzoekers. Het draagt bij aan sociale verbinding in de wijk en het vergroot het lokale draagvlak voor asielopvang.

Azc Oegstgeest
© Mariette Carstens

De gemeente Oegstgeest heeft sinds 2021 een flexibele locatie waar naast statushouders ook spoedzoekers en vluchtelingen uit Oekraïne wonen.

Het COA vangt op deze plek maximaal 175 statushouders op. Zij blijven op deze locatie tot ze een woning in de regio toegewezen krijgen.

Taalles voor statushouders azc Delfzijl
© Mariette Carstens

Sneller inburgeren en integreren

Met een azc in uw gemeente of in de buurt kunt u ervoor zorgen dat statushouders sneller kunnen starten met hun inburgering. Sinds de invoering van de Wet inburgering 2021 per 1 januari 2022 hebben gemeenten vanaf het moment van koppeling de regio

over het inburgeringstraject van een statushouder. Al tijdens het verblijf bij het COA kan uw gemeente starten met de inburgering van de gekoppelde statushouder. Als deze nieuwkomers in een azc in (de nabijheid van) uw gemeente verblijven, geeft dat meer mogelijkheden om hun inburgeringstraject direct vorm te geven. Zo kunnen zij bijvoorbeeld deelnemen aan inburgerings- en participatieactiviteiten in en rond uw gemeente.

Wat kunt u van het COA verwachten?

Een besluit voor een opvanglocatie is niet zomaar genomen. Het begint met een verkenning van wat een COA-locatie voor uw gemeente kan betekenen. Dat kan ook gaan om een kleinschalige opvang voor alleen-reizende jongeren. Onze vastgoedadviseurs gaan daar graag met u over in gesprek. In een werksessie kunnen we samen bepalen wat die meerwaarde voor uw gemeente kan zijn. Op onze website krijgt u alvast een indruk wat er allemaal komt kijken bij het openen van een COA-locatie: www.coa.nl/een-azc-openen

Het COA onderzocht samen met de gemeente Oisterwijk de mogelijkheden voor de herontwikkeling van een van de oudste azc's. De inzet was om het azc nog beter te verbinden met de omgeving en de inwoners van Oisterwijk. Een aantal brainstormsessies resulteerde in een gezamenlijke visie op de herontwikkeling. Die is vervolgens vertaald naar een visiedocument en een beknopt stappenplan voor het vervolg. Belangrijk voor Oisterwijk is bijvoorbeeld dat ook het nieuwe azc ruimte biedt aan de betrokken scholen om goed onderwijs te verzorgen. De gemeente Oisterwijk en het COA zijn overtuigd van de kansen voor het azc en de omgeving en die overtuiging is vastgelegd in de bestuursovereenkomst met een looptijd van 25 jaar. De gemeente en het COA zijn geïnteresseerd in elkaar en dat is voordelig voor een succesvolle ontwikkeling.

Contact

Benieuwd naar wat het COA voor uw gemeente kan betekenen? Neem dan contact op met onze vastgoedadviseurs via vastgoed@coa.nl. We maken graag een afspraak voor een oriënterend gesprek.

Coa.nl

